

استفاده از پس مانده ها و ضایعات کشاورزی در تهیه دارو و درمان امراض

محمد رضا نیاکان

معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران

کاربرد پس مانده های حاصل از کشت گیاهان خوراکی از دیرباز در جوامع بشری رایج بوده است. لیکن با رجعت مجدد انسانها در به کارگیری فرآورده های گیاهی و اقبال بیش از پیش اجتماعات و ممالک پیشرفته علمی در ساخت انواع داروهای متنوع طبیعی و گیاهی، افکار و اذهان متخصصان مربوطه را در کاربرد بهینه اجزای گیاهی مازاد استفاده خوراکی و صنعتی معطوف داشته است. در کشور ما نیز به سبب قدمت و مقوله گیاه درمانی، این امر توسط علاقمندان و متخصصین، دنبال می گردد تا اینکه بتوان از پس مانده های ظاهر آکم بها و دور ریختنی حاصل از فرایندهای کشاورزی، دارویی مؤثر و کارآمد در تخفیف آلام بیماران دردمند تهیه نمود.

تعدادی از موارد نیز توسط خودمان مورد آزمون تجربی و تحقیقی قرار گرفته است و نتایج شایان توجه و ارزشمندی نیز حاصل گشته است، از آن جمله میتوان از به کارگیری سبوس غلات در تهیه داروهای که خواص درمانی از قبیل پایین آوردن چربیهای خون، ضد یوست، پیشگیری از سرطانهای گوارشی، غذای رژیمی، دآوری غنی از ویتامین های گروه "ب" و اصلاح معدنی دارند یاد نمود و حال آنکه پرارزترین کاربرد جانبی این مواد مصرف دامی آنها است. از موارد دیگری که به تجربه تحقیقاتی شخصی مورد استفاده قرار گرفته و اثرات آنها به اثبات رسیده است می توان از کاربرد ساقه شنبلیله در تهیه داروی ضد دردهای استخوانی و مفصلی و استفاده از پوست باقلا در درمان دردهای مفصلی یاد کرد. تهیه اسانس از ضایعات پوست مرکبات و یا تهیه پکتین از تفاله سیب و هویج از دیگر موارد استفاده دارویی و درمانی ضایعات کشاورزی میباشد. تهیه مواد مؤثره درمانی، همچنین ترکیبات رنگی از پوست سبز میوه گردو نمونه ملموس دیگری در این زمینه میباشد.

باعنایت به سهولت دسترسی این مواد در داخل کشور، وجود دانش فنی داخلی و به طور بارز هزینه کم فرآوری و تهیه مواد اولیه، لزوم پژوهش و بررسی هر چه بیشتر توسط محققین کشاورزی و داروسازی ضروری می باشد. و مضافاً این که با بازیافت و فرآوری پس مانده های دور ریختنی کشاورزی و تهیه داروهای شفابخش میتوان ارزش افزوده زیادی را ایجاد نمود و بدین سبب موجبات تشویق و تقویت بنیه اقتصادی کشاورزان را نیز فراهم آورد.